

จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นาย กำพล จุชรรัตน์

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำถามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-998-8

010768

MORALITY AND MORAL BEHAVIOR POTENTIALITY OF THE
WESTERN TEACHERS COLLEGE STUDENTS.

Mr. Kampil Judharat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Foundations of Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์ จริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา
 วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียง
 ชื่อนิสิต นายกำพล ชูชรทัศน์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ ลัจกุล
 ภาควิชา สารพัดศึกษา
 ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจริยธรรมและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบการปฏิบัติจริยธรรมตามที่เป็นจริงและศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามตัวแปรต้น คือ เพศ และระดับชั้น

ตัวอย่างประชากรในการวิจัย เป็นนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้จากการสุ่มแบบมีระบบ จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจซึ่งดัดแปลงจากแบบสำรวจของชัยพร วิชชาวสุกับคณะ เพื่อสำรวจการปฏิบัติจริยธรรมต่อตนเอง 20 ข้อ และแต่ละข้อมีคำถาม 4 คำถามได้แก่ เคยทำบ่อยมากน้อยเพียงใด มีศักยภาพจะทำมากน้อยเพียงใด เคยเห็นคนอื่นทำบ่อยเพียงใด และคิดว่าคนอื่นมีศักยภาพจะทำมากน้อยเพียงใด

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย ปรากฏว่า

1. การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ที่เคยทำบ่อยๆ มีจำนวน 15 ข้อ เรียงลำดับจากน้อยที่สุดลงไปคือ การปรับปรุงตนเอง การปลอบใจตนเอง ความรู้สึกผิด ความรู้ตัวไม่ประมาท การสำรวจตนเอง การปรุงแต่งร่างกาย ความมีวินัยต่อตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การลงโทษตนเอง

๕

ความเชื่อมั่นในตนเอง การรักษาสภาพตนเอง การให้รางวัลตนเอง การตั้ง
มาตรฐานตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง และการหลีกเลี่ยงอบายมุข ส่วน
การปฏิบัติจริยธรรมที่เคยทำน้อยที่สุดคือ ความพอใจในตนเอง

2. ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด
ที่จะทำแน่ๆถ้ามีโอกาสมีจำนวน 14 ข้อ เรียงลำดับจากจะทำมากที่สุดลงไปคือ
การปรับปรุงตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความมีวินัยต่อตนเอง การปรุงแต่ง
ร่างกาย การรักษาสภาพตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความเชื่อมั่นในตนเอง
การตั้งมาตรฐานตนเอง การสำรวจตนเอง ความรู้สึกผิด การให้รางวัลตนเอง
การปลอบใจตนเอง การลงโทษตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วน
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมที่จะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูก
กาลเทศะ

3. การปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด ที่เคยเห็น
คนอื่นทำบ่อยๆ มีจำนวน 10 ข้อ เรียงลำดับจากที่เคยเห็นบ่อยที่สุดลงไปคือ
การปรุงแต่งร่างกาย การให้รางวัลตนเอง ความรู้ตัวไม่ประมาท ความภาคภูมิใจ
ในตนเอง การรักษาสภาพตนเอง ความขยันหมั่นเพียร การระงับความอยากและ
การค้ำทานการยั่วยุ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ ความเชื่อมั่นในตนเอง
และการปรับปรุงตนเอง ส่วนการปฏิบัติจริยธรรมที่เคยเห็นคนอื่นทำน้อยที่สุดคือ
ความละเอียดใจ

4. ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของตัวอย่างประชากรทั้งหมด
ที่คิดว่า คนอื่นจะทำแน่ๆถ้ามีโอกาส มีจำนวน 8 ข้อ เรียงลำดับจากที่คิดว่าคนอื่น
จะทำมากที่สุดคือ การปรุงแต่งร่างกาย การให้รางวัลตนเอง การรักษาสภาพ
ตนเอง การปรับปรุงตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง
ความขยันหมั่นเพียร และความรู้ตัวไม่ประมาท ส่วนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม
ที่คิดว่า คนอื่นจะทำน้อยที่สุดคือ การแสดงอารมณ์อย่างถูกกาลเทศะ

5. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการปฏิบัติจริยธรรมและศักยภาพ
ของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีการปฏิบัติจริยธรรม
และศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

Thesis Title Morality and Moral Behavior Potentiality of the
 Western Teachers College Students.
Name Mr.Kampol Judharat
Thesis Advisor Assistant Professor Kannika Sachakul,Ph.D.
Department Foundations of Education
Academic Year 1985

Abstract

The purposes of this research were to study morality and moral behavior potentiality of the western teachers college students and to compare morality and moral behavior potentiality according to sex and educational level.

A sample group of 400 students was systematically drawn from the western teachers colleges.

The instrument used in this study was a questionnaire developed by Chaiporn Wichawut and Others. There were 20 self-directed moral behaviors, each behavior was accompanied by the four questions: frequency of doing it, the potentiality to do it, how often they have seen others doing it and the potentiality they expect others to do it.

The data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

The results of the study were as follows:

1. 15 most frequently reported behaviors were as follows:
self-improvement, self-consolation, feeling guilty, vigilance,
self-exploration, body-decoration, self-discipline, diligence,

self-punishment, self-confidence, health-care, self-reward, setting standards for oneself, self-pride and avoiding in dissolute behavior. The least moral behavior was self-satisfaction.

2. The samples reported that if they had a chance they would certainly do the following 14 behaviors, arranging from the most certain : self-improvement, diligence, self-discipline, body-decoration, health-care, vigilance, self-confidence, setting standards for oneself, self-exploration, guilt, self-reward, self-consolation, self-punishment and self-pride. The behavior they would not do if they had a chance was the appropriate expression of emotion.

3. 10 behaviors reported as most frequently seen by the subjects were as follows: body-decoration, self-reward, vigilance, self-pride, health-care, diligence, restrain to sensuousness and resistance to temptation, the appropriate expression of emotion, self-confidence and self-improvement. The behavior that they reported they had seen others doing the least was conscience.

4. 8 behaviors reported as most certainly thought if the others had a chance they would do by the subjects were as follows : body-decoration, self-reward, health-care, self-improvement, self-confidence, self-pride, diligence and vigilance. They reported that the least they thought the others would do were the appropriate expression of emotion.

5. There was no statistically significant difference in moral behavior and moral behavior potentiality between sex at .05 level.

6. There was no statistically significant difference in moral behavior and moral behavior potentiality between the second year students and the fourth year students at .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

บุคคลต่างๆผู้มีคุณูปการอย่างสูงต่อผู้วิจัยในการดำเนินงานวิจัยจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยดีนั้น ก็ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล อาจารย์ที่ปรึกษาในการวิจัย ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ศาสตราจารย์ ดร.ระวีภาวิไล ศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร วิชชาวุฑู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ทุงคสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก ไก่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับจริยธรรม ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

สำหรับแบบสำรวจเกี่ยวกับการปฏิบัติจริยธรรมนั้น ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไข และเสนอแนะ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วยความเคารพ

นอกจากนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 สถาบัน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสำรวจเป็นอย่างดี รวมทั้งเพื่อนทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

ก่าพล ชูศรีรัตน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อตกลงเบื้องต้น	9
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของจริยธรรม	11
องค์ประกอบของจริยธรรม	13
จริยธรรมที่ศึกษา	17
การปฏิบัติจริยธรรม	19
หลักจริยธรรมในพระพุทธศาสนา	19
ทฤษฎีจริยธรรมของต่างประเทศ	20
ทฤษฎีจิตวิเคราะห์	20
ทฤษฎีการเรียนรู้เงื่อนไขชดเชย	21
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	22
ศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากร	31
ตัวอย่างประชากร	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
สรุปผลการวิจัย	104
การอภิปรายผลการวิจัย	110
ข้อเสนอแนะ	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก	129
ประวัติผู้เขียน	144

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศและระดับชั้น	33
2	แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรจำแนกตามเพศและระดับชั้น ..	34
3	แสดงการปฏิบัติจริยธรรมและการกระทำที่ซื่ง	37
4	แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตาม เพศและระดับชั้น	45
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่"	47
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	49
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่น ทำหรือไม่"	51
8	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่"	53
9	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาชาย ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ...	56
10	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชาย ในมาตรา 2 "จะทำ หรือไม่ถ้ามีโอกาส"	58
11	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาชาย ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"	60

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชาย ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	62
13	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาหญิง ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่" ...	64
14	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาหญิง ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	66
15	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาหญิง ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"	68
16	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาหญิง ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่"	70
17	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่"	72
18	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	74
19	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำหรือไม่"	76
20	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่"	78

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่"	80
22	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	82
23	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการปฏิบัติ จริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำ หรือไม่"	84
24	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนศักยภาพ ของการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่นจะทำหรือไม่"	86
25	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมในแต่ละมาตรา ของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง	89
26	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครู จ้าแนกตามเพศ ในมาตรา 1 "เคยทำหรือไม่"	90
27	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยครู จ้าแนกตามเพศ ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ ถ้ามีโอกาส"	92
28	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครู จ้าแนกตามเพศ ในมาตรา 3 "เคยเห็นคนอื่นทำ หรือไม่"	94
29	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยครู จ้าแนกตามเพศ ในมาตรา 4 "คิดว่าคนอื่น จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	96

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
30	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมในแต่ละมาตร ของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4	98
31	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครู จำแนกตามระดับชั้น ในมาตรา 1 "เคยทำหรือ ไม่"	99
32	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรม ของนักศึกษาวิทยาลัยครู จำแนกตามระดับชั้น ในมาตรา 2 "จะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	101
33	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติจริยธรรมของนักศึกษา วิทยาลัยครู จำแนกตามระดับชั้น ในมาตรา 3 "เคยเห็น คนอื่นทำหรือไม่"	103
34	แสดงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยศักยภาพของการปฏิบัติจริยธรรมของ นักศึกษาวิทยาลัยครู จำแนกตามระดับชั้น ในมาตรา 4 "คิดว่า คนอื่นจะทำหรือไม่ถ้ามีโอกาส"	105

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย